

CD KLASSIEK

Duo's voor cello
Jacques Offenbach

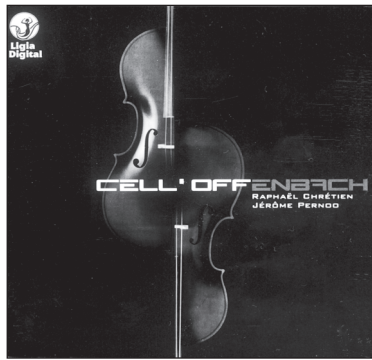
Jacques Offenbach (1819-1880), dat is toch de man van de operette, van de opwaaiende rokken van de *French Cancan*? Maar blijkbaar schreef hij ook 'ernstige' muziek.

De joodse familie Eberst kwam oorspronkelijk uit het Duitse Offenbach-am-Main, en pas na haar overkomst naar Frankrijk nam ze de naam Offenbach aan. Muziek speelde een belangrijke rol in het gezin, want vader was een tijdlang voorzanger aan de synagoge te Keulen. Zoon Jacques studeerde cello aan het conservatorium van Parijs en maakte snel naam als virtuoos. Met grappige, het mondaine leven in de Lichtstad parodiërende werken, veelal operettes, oogste hij veel succes. *Hofmanns vertellingen*, de grote opera waaraan hij jaren werkte, ging echter pas na zijn dood in première, en groeide uit tot een klassieker.

Offenbach had dus duidelijk veel in zijn mars en dat bewijst deze verrassende cellomuziek. Vanuit een zeer gedegen kennis van het instrument componeerde Offenbach omstreeks 1850 deze vier cello-duo's. Bedoeling van de reeks wordt duidelijk uit de titel *Cours méthodique de duos pour deux violoncelles*. Het methodische zit hem in het feit dat hij zijn composities laat opklimmen van A naar F. De duo's op de cd zijn overigens niet zijn enige composities voor cello. Er bestaat van zijn hand een aantal fantasieën voor cello en piano en talrijke *études* voor cello met bas. Het cellorepertoire van deze componist is haast onontgonnen en het was dan ook een prima plan van de jonge cellisten Raphaël Chrétien en Jérôme Pernoo om een aantal duo's op te nemen.

Het cellowerk is geen oppervlakkig stuntwerk. Het zijn integendeel composities die de luisteraar in een meditatieve sfeer brengen. Of ze technisch moeilijk zijn, valt voor een niet-cellist moeilijk te beoordelen, maar de dialoog die Chrétien en Pernoo met hun instrumenten voeren, voelt niet aan alsof virtuositeit en techniek primeren. Wie had zo'n samenvloeien van gevoel en diepte verwacht van een Offenbach? Dit was pas een verrassing, en bijgevolg een aanrader! (JC)

Jacques Offenbach, *Cell'off. Duos pour violoncelles*, uitgevoerd door Raphaël Chrétien en Jérôme Pernoo, Ligia Digital (distributie Lavial), Lidi 0302194-08, 20,40 euro.

BOEK RELIGIE

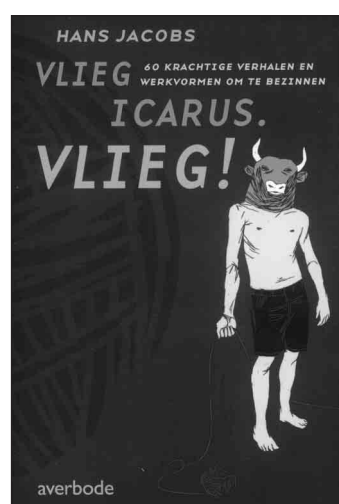
Over vergeving en verzoening
Benoît Standaert

Vergeving van de zonden neemt in de christelijke spiritualiteit en geloofsbeleving een meer dan wezenlijke plaats in. Het is als een rode draad aanwezig in het Nieuwe Testament. Benoît Standaert, Bijbelkenner en monnik in de Sint-Andriesabdij van Zevenkerken, verdiept zich in het thema, en dat naar aanleiding van een retraite die hij preekte in de abdij van Pannonhalma in Hongarije.

Zijn bronnen zijn de Bijbel en de woestijnvaders, maar ook de grote literatuur en de wijsheid van andere godsdiensten. Veel aandacht besteedt Standaert aan de liefde voor de vijanden, ongetwijfeld een van de moeilijkste opdrachten die Jezus ons gaf.

Uit de rijke traditie stelt Benoît Standaert een vijfstappenplan samen om op deze weg vooruitgang te boeken. „Geen moraal wordt ons voorgehouden, wel een mystiek”, stelt de monnik. Vijanden moeten we leren zien als onze meesters, want ze bieden ons de mogelijkheid onze tolerantie en ons respect voor de anderen te toetsen. Opmerkelijk, maar natuurlijk niet onverwacht, is ook zijn pleidooi voor het sacrament van de verzoening. Samen met anderen stelt de monnik voor om er spaarzaam, maar ook zelfbewust mee om te gaan: enkele malen jaarlijks of bij de grote momenten van het leven. Niet het opsommen van onze tekorten hoort centraal te staan, maar de wens vergeving te bekomen. Inspirerende lectuur. (EDS)

Benoît Standaert, *Over vergeving en verzoening*, Lannoo, Tielt, 2009, 124 blz., 12,95 euro, ISBN 978 90 209 8263 3.

BOEK PRAKTISCH

Vlieg, Icarus. Vlieg!
Hans Jacobs

In een viering of bezinning voor jongeren doet een goed verhaal veel. Of het nu gaat over vooroordelen of over delen, een verhaal maakt een thema concreet en tastbaar. Wie geregeld een viering voorbereidt, weet echter dat verhalen geschikt voor jongeren én voor een bezinning niet altijd voor het rapen liggen. Dus kiezen we vaak voor een al eens gebruikt verhaal. Gaat het over delen? Dan hebben we het maar weer over die soepsteen...

Wie liever creatief is, maar niet weet waar gezocht, vindt misschien zijn gading in *Vlieg, Icarus. Vlieg!* De bundel bevat zestig verhalen, verdeeld in drie groepen, *Wie wij zijn*, *Wie de anderen zijn* en *Wat wij kunnen*. Daarnaast worden ze aan trefwoorden gekoppeld. Bij 'gemeenschap' vind je weliswaar de onvermijdelijke soepsteen, maar waarschijnlijk ook nieuwe

inspiratie, over een fruitmand of over een grasbrug.

Samensteller Hans Jacobs voegt telkens een tip voor de verwerking toe, en koppelt elk verhaal aan een Bijbelfragment. Een kind dat al het fruit tot moes maalt, doet bijvoorbeeld denken aan Herodes die alle jongetjes liet ombrengen. *Vlieg, Icarus. Vlieg!* is zo een zinvol hulpmiddel voor iedereen die ooit vruchteloos naar een goed verhaal heeft gezocht. (JVH)

Hans Jacobs, *Vlieg, Icarus. Vlieg! Zestig krachtige verhalen en werkvormen om te bezinnen*, Altiora, Averbode, 2009, 162 blz., 16,50 euro, ISBN 978 90 317 2723 0.

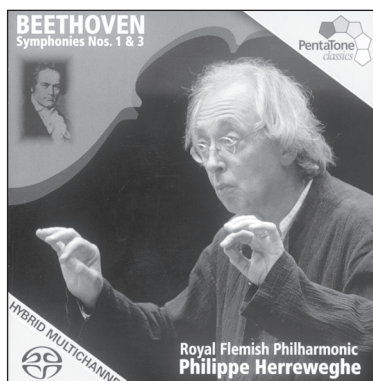
CD KLASSIEK

Symfonieën 1 en 3
Ludwig van Beethoven

Een tijd geleden blies Jos van Immerseel met Anima Eterna al eens het stof van Beethovens negen symfonieën. Zijn versie klonk toen behoorlijk radicaal: een afgeslankt orkest met instrumenten uit de tijd van de componist. Vandaar dat we heel nieuwsgierig waren naar hoe het Royal Flemish Philharmonic onder leiding van Philippe Herreweghe diezelfde symfonieën onder handen neemt. De dirigent neemt een andere positie in: de symfonieën van Beethoven vormen de spreekwoordelijke uitzondering op de regel dat een uitvoering met 'authentieke' of 'historische' instrumenten steeds de beste is. Herreweghe wijst er ons op hoe Beethoven ook met beperkte klankmiddelen krachtig werk aflevert.

deFilharmonie is de voorbije tien jaar omgewerkt tot een goedgeliende machine. Hun eerste van Beethoven laat ons dan ook alle kracht van de 'romantiek' horen. Deze muziek is nooit voorspelbaar. Beethoven werkt als het ware naar een opheffing toe van de eerdere opgeroepen spanningen. In zijn derde symfonie (bijgenaamd 'de heroïsche' of 'de heldhaftige') is dat overduidelijk. Het woord 'held' wijst al op de bewondering die de kunstenaar voor Napoleon koesterde. Beethoven vervalt evenwel geen moment in dikdoenerij of lompe pathetiek, iets waar veel orkesten voorheen wel eens last van hadden. Beethoven blijft bij Herreweghe die complexe figuur, die worstelt met zichzelf en zijn gevoelens, en tegelijk elegant en doordacht is. Romantisch dus én klassiek! (JC)

Ludwig van Beethoven, *Symphonies Nrs. 1 & 3*, door de Royal Flemish Philharmonic onder leiding van Philippe Herreweghe, superaudio cd, PentaTone classics (distributie Coda), 5186 313, 22,10 euro.

TIJDSCHRIFT

Monumenten, landschappen & archeologie

Waar woonden in onze streken de eerste christenen? Juist, in Tongeren, dat zich met recht en rede de oudste stad van het land noemt. Toen tussen 1999 en 2008 de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek aldaar grondig werd gerestaureerd, werd besloten de bodem van deze gotische kerk archeologisch te verkennen. *M&L*, hét tijdschrift over ons onroerende erfgoed, gaat in zijn recentste nummer uitgebreid in op de ontdekkingen die de archeologen er deden.

Meest verrassende vaststelling is dat zich pal onder de kerk de resten bevinden van een rijkelijke stadswoning uit de eerste eeuw, een zogeheten *domus*. Gedurende de hele Romeinse tijd kende dit huis een hele verbouwingsgeschiedenis, maar in de vierde eeuw wordt op het terrein van het huis een driebeukige *basilica* (grote zaal) opgetrokken. Mogelijk was dit de enige Romeinse bisschopskerk van ons land, verbonden met de figuur van Servatius.

Of het afgebroken huis voorheen diende als christelijke cultusplaats, een zogeheten geheime huiskerk, is volgens de archeologen niet te achterhalen. „Spannend, maar onmogelijk te bewijzen”, luidt hun oordeel.

Later werd op dezelfde plaats een veel kleinere Merovingische kerk opgericht, en wel met bouwmaterialen van de *basilica*. Tongeren was op dat moment al geen bisschopsstad meer. Dit kerkgebouw werd dan omstreeks het jaar 800 uitgebreid en later weer afgebroken voor een romaans kerkgebouw, waarvan de zuilen steunden op de fundamenten van de verdwenen kerk. Een onvoorstelbaar stuk kerkgeschiedenis schuilt daar in de ondergrond!

Hetzelfde nummer van *M&L* vertelt ook over de bouwgeschiedenis van een meer profaan gebouw, de Antwerpse *Criée*, vandaag een supermarkt, maar in 1876 neergepoot als danszaal. Ook brengt het tijdschrift een portret van architect Arthur Degeyter, de ontwerper van het Diocesaan Centrum Virgo Fidelis in Torhout en van verschillende hedendaagse kerkgebouwen in het bisdom Brugge. Ook de privékapel van de paters van Westvleteren evenals de kapel van de abdij van Male zijn van zijn hand. Degeyter tekende voor sobere, vaak rechthoekige ruimten met een groot gevoel voor de juiste lichtinval en toonde zich geïnspireerd door de grote Scandinavische architecten. Daarnaast was hij ook de ontwerper van woningen, bedrijven en het KI-centrum voor runderen in Loppem, dat thans een nieuw leven start als handelszaak en woning. (EDS)

***M&L*, 28/1, *Tweemaandelijks tijdschrift van R-O Vlaanderen*. Een los nummer kost 7 euro, een jaarabonnement 40 euro. Koning-Albert II-laan 19 bus 3, 1210 Brussel, diane.torbeyns@rwo.vlaanderen.be.**

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.